

## **Uzasadnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035”**

Na podstawie art. 48 ust. 1, 3 i 7, w związku z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, sporządzono niniejsze uzasadnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035”.

Zgodnie z art. 49 ww. ustawy, przy rozstrzyganiu o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uwzględniono charakter działań przewidzianych w dokumencie, rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz cechy obszaru objętego oddziaływaniem.

### **1) charakter działań przewidzianych w dokumencie, w szczególności:**

***a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć.***

„Strategia Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035” (dalej „Strategia”), zakłada realizację 4 priorytetów wraz z przyporządkowanymi do nich celami strategicznymi i operacyjnymi.

W obszarze **PRIORYTETU 1. Społeczeństwo, edukacja, kompetencje i jakość życia** wyznaczono cel strategiczny i cele operacyjne:

**CEL STRATEGICZNY 1: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, ROZWÓJ EDUKACJI I AKTYWIZACJA SPOŁECZNA.**

- Cel operacyjny 1.1. Nowoczesna edukacja i rozwój kompetencji mieszkańców.
- Cel operacyjny 1.2. Długoterminowe programy wspierające osoby starsze, aktywizacja seniorów, wzrost dostępności dedykowanych usług zdrowotnych oraz tworzenie miejsc wsparcia seniorów.

- Cel operacyjny 1.3. Wzmacnianie kompetencji obywatelskich, rozwój społeczności lokalnej oraz integracja mieszkańców.
- Cel operacyjny 1.4. Zatrzymanie negatywnych trendów demograficznych poprzez zwiększenie atrakcyjności gminy dla rodzin z dziećmi.

W obszarze **PRIORYTETU 2. Gospodarka, przedsiębiorczość i lokalny rynek pracy** wyznaczono cel strategiczny i cele operacyjne:

**CEL STRATEGICZNY 2: DYNAMICZNA GOSPODARKA I NOWE MIEJSCA PRACY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ.**

- Cel operacyjny 2.1. Rozwój strefy aktywności gospodarczej i inwestycji.
- Cel operacyjny 2.2. Wsparcie przedsiębiorczości oraz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.
- Cel operacyjny 2.3. Zrównoważona i ekologiczna gospodarka.

W obszarze **PRIORYTETU 3. Transformacja środowiskowa, infrastruktura i transport** wyznaczono cel strategiczny i cele operacyjne:

**CEL STRATEGICZNY 3: NOWOCZESNA I EKOLOGICZNA INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW ADAPTUJĄCA DO ZMIAN KLIMATU.**

- Cel operacyjny 3.1. Zrównoważony rozwój przestrzeni i terenów rekreacyjnych.
- Cel operacyjny 3.2. Poprawa jakości powietrza i gospodarka o obiegu zamkniętym.
- Cel operacyjny 3.3. Rozwój transportu i infrastruktury technicznej.
- Cel operacyjny 3.4. Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie zasobami wodnymi.
- Cel operacyjny 3.5. Zastosowanie innowacyjnych rozwiązań w gospodarce odpadami.

W obszarze **PRIORYTETU 4. Bezpieczna i odporna gmina poprzez kulturę i sport** wyznaczono cel strategiczny i cele operacyjne:

**CEL STRATEGICZNY 4: ZAPEWNIENIE WYSOKIEGO POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA ORAZ ZWIĘKSZENIE ODPORNOŚCI MIESZKAŃCÓW NA SYTUACJE KRYZYSOWE.**

- Cel operacyjny 4.1. Zapewnienie wyposażenia niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa.
- Cel operacyjny 4.2. Budowa i rozbudowa obiektów obronnych.
- Cel operacyjny 4.3. Edukacja i działania informacyjne dla mieszkańców.
- Cel operacyjny 4.4. Zapewnienie niezbędnych środków w sytuacji zagrożenia mieszkańców.
- Cel operacyjny 4.5. Cyberbezpieczeństwo oraz ochrona danych mieszkańców i instytucji gminnych.

Aby osiągnąć wyżej określone cele wskazano w Strategii szereg kierunków działań wskazanych w poniższej tabeli:

<b>CELE OPERACYJNE</b>	<b>KIERUNKI DZIAŁAŃ</b>
<b>PRIORYTET 1. Społeczeństwo, edukacja, kompetencje i jakość życia</b>	
<b>CS 1. WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, ROZWÓJ EDUKACJI I AKTYWIZACJA SPOŁECZNA</b>	
<b>CO 1.1. Nowoczesna edukacja i rozwój kompetencji mieszkańców</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Modernizacja placówek edukacyjnych oraz opiekuńczo-wychowawczych, w tym dostosowanie ich do potrzeb uczniów z niepełnościami.</li> <li>• Nowoczesne zajęcia dodatkowe i warsztaty dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych (np. programowanie, robotyka, drukowanie 3D, sztuczna inteligencja, cyberbezpieczeństwo).</li> <li>• Wprowadzenie nagród wójta gminy dla najzdolniejszych uczniów bądź partnerstwo z fundacjami wspierającymi edukację.</li> </ul>
<b>CO 1.2. Długoterminowe programy wspierające osoby starsze, aktywizacja seniorów, wzrost dostępności dedykowanych usług</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tworzenie programów aktywizujących zgodnych z polityką senioralną, takich jak zajęcia sportowe, artystyczne czy edukacyjne.</li> <li>• Wspieranie powstawania lokalnych grup wolontariatu do pomocy osobom starszym.</li> </ul>

<p><b>zdrowotnych oraz tworzenie miejsc wsparcia seniorów</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mobilne centra i usługi medyczne – bezpłatne badania i konsultacje medyczne świadczone w miejscu zamieszkania.</li> <li>• Rozszerzenie działalności służby zdrowia.</li> <li>• Budowa i wspieranie tworzenia obiektów aktywizacji osób starszych (Domu Seniora / Domu Wsparcia Seniora) wraz z zapewnieniem niezbędnego wyposażenia.</li> </ul>
<p><b>CO 1.3. Wzmacnianie kompetencji obywatelskich, rozwój społeczności lokalnej oraz integracja mieszkańców</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wsparcie organizacji lokalnych festynów, warsztatów i wydarzeń integrujących społeczność, promujących lokalną tożsamość.</li> <li>• Wdrożenie lokalnej platformy cyfrowej do informowania o ważnych dla mieszkańców kwestiach oraz zarządzania inicjatywami społecznymi.</li> <li>• Współorganizacja dni otwartych w szkole, przedszkolu i wspieranie placówek oświatowo-wychowawczych i kultury.</li> <li>• Budowa centrum kultury wraz z wyposażeniem.</li> <li>• Wspieranie organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki zewnętrzne.</li> </ul>
<p><b>CO 1.4. Zatrzymanie negatywnych trendów demograficznych poprzez zwiększenie atrakcyjności gminy dla rodzin z dziećmi</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Budowa żłobka oraz rozwój infrastruktury przedszkola i żłobka.</li> <li>• Kampanie promujące korzystanie z usług żłobkowych.</li> <li>• Organizacja wydarzeń promujących gminę jako miejsce przyjazne dla rodzin z dziećmi.</li> </ul>
<p><b>PRIORYTET 2. Gospodarka, przedsiębiorczość i lokalny rynek pracy</b></p>	
<p><b>CS 2. DYNAMICZNA GOSPODARKA I NOWE MIEJSCA PRACY W OPARCIU O LOKALNY POTENCJAŁ</b></p>	

<b>CO 2.1. Rozwój strefy aktywności gospodarczej i inwestycji</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Przeznaczenie terenów pod inwestycje i ich uzbrojenie w infrastrukturę.</li> <li>• Organizowanie spotkań z inwestorami, na których prezentowane będą lokalne możliwości biznesowe.</li> </ul>
<b>CO 2.2. Wsparcie przedsiębiorczości oraz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Spotkania, wsparcie szkoleniowe, doradztwo oraz programy wsparcia finansowego dla MŚP.</li> </ul>
<b>CO 2.3. Zrównoważona i ekologiczna gospodarka</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Informowanie przedsiębiorców o korzyściach ekonomicznych z inwestowania w OZE.</li> </ul>
<b>PRIORYTET 3. Transformacja środowiskowa, infrastruktura i transport</b>	
<b>CS 3. NOWOCZESNA I EKOLOGICZNA INFRASTRUKTURA DLA MIESZKAŃCÓW ADAPTUJĄCA DO ZMIAN KLIMATU</b>	
<b>CO 3.1. Zrównoważony rozwój przestrzeni i terenów rekreacyjnych</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z infrastrukturą sportową.</li> <li>• Rozwój i powstawanie nowych obiektów aktywności fizycznej i wypoczynku na świeżym powietrzu.</li> <li>• Tworzenie ścieżek rowerowych i chodników, ciągów pieszo-rowerowych.</li> <li>• Ochrona, renowacja i zagospodarowanie zabytków oraz miejsc pamięci historycznej.</li> </ul>
<b>CO 3.2. Poprawa jakości powietrza i gospodarka o obiegu zamkniętym</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Promocja odnawialnych źródeł energii, w tym pozyskanie dofinansowania na OZE.</li> <li>• Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz wspieranie działań termomodernizacyjnych budynków prywatnych mieszkańców gminy.</li> </ul>
<b>CO 3.3. Rozwój transportu i infrastruktury technicznej</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Modernizacja dróg lokalnych oraz towarzyszącej infrastruktury.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego (energooszczędneho).</li> <li>• Modernizacja ujęć wody i rozbudowa sieci wodociągowej.</li> <li>• Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków wraz z przepompowniami.</li> <li>• Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.</li> <li>• Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy (połączenia z sąsiednimi gminami).</li> <li>• Promocja rozbudowy sieci światłowodowej i przyłączy Internetu światłowodowego.</li> </ul>
<b>CO 3.4. Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie zasobami wodnymi</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wspieranie wdrażania rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury.</li> <li>• Retencja wód opadowych poprzez tworzenie zbiorników i systemów nawadniających.</li> <li>• Program edukacji klimatycznej dla mieszkańców w zakresie odporności na zmiany klimatu.</li> </ul>
<b>CO 3.5. Zastosowanie innowacyjnych rozwiązań w gospodarce odpadami</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Modernizacja punktów selektywnej zbiórki odpadów.</li> <li>• Promocja systemu kompostowania wśród mieszkańców.</li> <li>• Promocja systemu „zero waste” w urzędach i instytucjach publicznych jako model dla mieszkańców.</li> <li>• Kampanie edukujące dzieci i młodzież nt. segregacji odpadów.</li> </ul>
<b>PRIORYTET 4. Bezpieczna i odporna gmina poprzez kulturę i sport</b>	
<b>CS 4. ZAPEWNIENIE WYSOKIEGO POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA ORAZ ZWIĘKSZENIE ODPORNOŚCI MIESZKAŃCÓW NA SYTUACJE KRYZYSOWE</b>	
<b>CO 4.1. Zapewnienie wyposażenia niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Modernizacja lokalnych jednostek OSP oraz zakup nowoczesnego sprzętu ratowniczo-gaśniczego oraz organizacja szkoleń.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Niezbędne szkolenia dla służb gminy, w tym jednostek podległych.</li> <li>• Instalacja monitoringu wizyjnego w miejscach kluczowych dla bezpieczeństwa publicznego (np. drogi, place zabaw, szkoły, boisko sportowe, ośrodki zdrowia).</li> <li>• Budowa i wyposażenie lokalnych punktów kryzysowych (np. schronienia tymczasowe).</li> <li>• Inteligentny system monitoringu z analityką obrazu – automatyczne wykrywanie nietypowych sytuacji, np. pożarów, kradzieży czy wypadków drogowych.</li> <li>• Zastosowanie technologii LED z zasilaniem awaryjnym w kluczowych miejscach gminy na wypadek blackoutów.</li> </ul>
<p><b>CO 4.2. Budowa i rozbudowa obiektów obronnych</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Budowa nowych obiektów obronnych.</li> <li>• Adaptacja wybranych obiektów użyteczności publicznej na potrzeby schronów lub punktów ochrony ludności.</li> <li>• Stworzenie lokalnego centrum zarządzania kryzysowego współpracującego z powiatem i województwem.</li> <li>• Wyznaczenie i oznaczenie na mapie dostępnych schronów, miejsc ewakuacji i punktów zbiórek kryzysowych.</li> <li>• Zapewnienie łatwego dostępu mieszkańców do schronów oraz bezpiecznych miejsc zgromadzeń w sytuacjach kryzysowych.</li> <li>• Budowa i adaptacja budynków użyteczności publicznej – remont, nadbudowa, przebudowa, rozbudowa budynków użyteczności wraz z wyposażeniem niezbędnym do</li> </ul>

	zapewnienia bezpieczeństwa (w tym szkoły, przedszkola itp.).
<b>CO 4.3. Edukacja i działania informacyjne dla mieszkańców</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Organizowanie warsztatów pierwszej pomocy oraz zachowania w sytuacjach kryzysowych.</li> <li>• Stworzenie filmów instruktażowych dotyczących pierwszej pomocy oraz zachowania podczas kryzysu dostępnych online.</li> <li>• Organizacja dni bezpieczeństwa połączonych z pokazami służb ratunkowych (straż, policja, pogotowie, wojsko).</li> <li>• Kampanie społeczne informujące mieszkańców o procedurach bezpieczeństwa, sposobach postępowania w sytuacjach zagrożenia oraz sygnałach alarmowych.</li> </ul>
<b>CO 4.4. Zapewnienie niezbędnych środków, w tym środków technicznych w sytuacji zagrożenia mieszkańców</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Utrzymywanie rezerw strategicznych środków pierwszej pomocy oraz produktów podstawowej potrzeby (żywność, woda, lekarstwa).</li> <li>• Współpraca z lokalnymi przedsiębiorstwami i organizacjami pozarządowymi w zakresie magazynowania i szybkiego dostarczenia środków pierwszej potrzeby mieszkańcom w sytuacji kryzysowej.</li> <li>• Opracowanie i wdrożenie lokalnych planów zarządzania kryzysowego i ewakuacji mieszkańców.</li> </ul>
<b>CO 4.5. Cyberbezpieczeństwo oraz ochrona danych mieszkańców i instytucji gminnych</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Audyt bezpieczeństwa cyfrowego instytucji publicznych oraz wdrażanie zaleceń wynikających z tych audytów.</li> <li>• Wdrożenie jednolitego systemu ochrony danych cyfrowych w instytucjach gminnych.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji publicznych dotyczących zagrożeń cyfrowych, phishingu, bezpieczeństwa informacji oraz ochrony danych osobowych.</li> <li>• Kampanie społeczne dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu, zwłaszcza dla młodzieży i seniorów.</li> <li>• Promowanie wiedzy o cyber zagrożeniach wśród mieszkańców (kampanie informacyjne, poradniki online, warsztaty praktyczne).</li> </ul>
--	---

Część z określonych w Strategii zadań będzie pozytywnie wpływała na środowisko w szczególności:

- Wspieranie transformacji energetycznej poprzez promowanie instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz urządzeń indywidualnych (mikroinstalacji) w gospodarstwach domowych.
- Modernizacja obiektów użyteczności publicznej z zastosowaniem rozwiązań proekologicznych, w tym montaż systemów OZE w budynkach publicznych.
- Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego w celu zwiększenia jego energooszczędności.
- Prowadzenie działań edukacyjno-doradczych oraz promocja programów wsparcia dla mieszkańców i przedsiębiorców w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków, wymiany źródeł ciepła na niskoemisyjne oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE).
- Dbanie o jakość wód powierzchniowych i podziemnych poprzez wspieranie budowy przydomowych systemów oczyszczania ścieków na obszarach o rozproszonej zabudowie.
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

- Wdrażanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury, takich jak zbiorniki retencyjne, które zwiększają retencję wód opadowych, redukują ryzyko podtopień oraz poprawiają mikroklimat.
- Ochrona siedlisk, korytarzy ekologicznych oraz obszarów prawnie chronionych poprzez utrzymanie rygorów ochronnych i ścisłą współpracę z Lasami Państwowymi.
- Inwestycje w promowanie bioróżnorodności oraz racjonalne wykorzystanie powierzchni biologicznie czynnej poprzez utrzymywanie i rozwój terenów zielonych.
- Promowanie wytwórstwa tradycyjnych produktów regionalnych.
- Prowadzenie kampanii edukacyjnych oraz akcji ekologicznych dla dzieci i dorosłych w zakresie ochrony przyrody, prawidłowej segregacji odpadów, oszczędzania wody oraz adaptacji do zmian klimatu.
- Rozbudowa infrastruktury edukacyjno-przyrodniczej poprzez budowę ścieżek edukacyjnych oraz punktów interpretacji przyrody.
- Współpraca z lokalnymi organizacjami ekologicznymi na rzecz ochrony środowiska.
- Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy oraz rozbudowa sieci ścieżek rowerowych w celu ograniczenia liczby przejazdów samochodami osobowymi.
- Aktywne ubieganie się o środki z programów krajowych i unijnych (m.in. dedykowanych adaptacji do zmian klimatu), umożliwiające realizację kluczowych projektów infrastrukturalnych w zakresie ochrony środowiska.

Projekt Strategii nie ustala konkretnych przedsięwzięć, a jedynie formułuje kierunki działań, które w przyszłości będą konkretyzowały się ustaleniami w odrębnych planach i programach sektorowych, czy też miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Tym samym dopiero odrębne dokumenty będą uszczegóławiać usytuowania, rodzaj i skalę przedsięwzięć. Wówczas wystąpią przesłanki do oceny ich potencjalnego wpływu na środowisko.

***b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach,***

Strategia Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035 jest spójna ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie, przyjętą Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr VI/24/1/2020 z dnia 19 października 2020 r., co wykazano

przyporządkowując cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035 do celów operacyjnych Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie.

Tabela 1. Powiązanie celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035 z celami operacyjnymi Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie

Cele Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035	Cele Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie *											
	A.			B.			C.			D.		
	A.1.	A.2.	A.3.	B.1.	B.2.	B.3.	C.1.	C.2.	C.3.	D.1.	D.2.	D.3.
<b>CS 1: Wysoka jakość życia mieszkańców, rozwój edukacji i aktywizacja społeczna</b>												
CO 1.1. Nowoczesna edukacja i rozwój kompetencji mieszkańców					X	X						
CO 1.2. Długoterminowe programy wspierające osoby starsze, aktywizacja seniorów, wzrost dostępności dedykowanych usług zdrowotnych oraz tworzenie miejsc wsparcia seniorów				X	X							
CO 1.3. Wzmacnianie kompetencji obywatelskich, rozwój społeczności lokalnej oraz integracja mieszkańców					X	X						
CO 1.4. Zatrzymanie negatywnych trendów demograficznych poprzez zwiększenie atrakcyjności gminy dla rodzin z dziećmi						X						

<b>CS 2: Dynamiczna gospodarka i nowe miejsca pracy w oparciu o lokalny potencjał</b>												
CO 2.1. Rozwój strefy aktywności gospodarczej i inwestycji	X		X									
CO 2.2. Wsparcie przedsiębiorczości oraz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw	X	X	X									
CO 2.3. Zrównoważona i ekologiczna gospodarka			X									
<b>CS 3: Nowoczesna i ekologiczna infrastruktura dla mieszkańców adaptująca do zmian klimatu</b>												
CO 3.1. Zrównoważony rozwój przestrzeni i terenów rekreacyjnych								X	X			
CO 3.2. Poprawa jakości powietrza i gospodarka o obiegu zamkniętym							X	X				
CO 3.3. Rozwój transportu i infrastruktury technicznej								X	X			
CO 3.4. Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie zasobami wodnymi							X					
CO 3.5. Zastosowanie innowacyjnych rozwiązań w gospodarce odpadami							X					

<b>CS 4: Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa oraz zwiększenie odporności mieszkańców na sytuacje kryzysowe</b>												
CO 4.1. Zapewnienie wyposażenia niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa												
CO 4.2. Budowa i rozbudowa obiektów obronnych												
CO 4.3. Edukacja i działania informacyjne dla mieszkańców									X			
CO 4.4. Zapewnienie niezbędnych środków w sytuacji zagrożenia mieszkańców												X
CO 4.5. Cyberbezpieczeństwo oraz ochrona danych mieszkańców i instytucji gminnych												X

Źródło: Opracowanie własne

\* Cele Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie

Cel strategiczny A. Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej

Cel operacyjny A.1. Konkurencyjna gospodarka

Cel operacyjny A.2. Innowacyjna gospodarka

Cel operacyjny A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość

Cel strategiczny B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca

Cel operacyjny B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych

Cel operacyjny B.2. Aktywny mieszkaniec

Cel operacyjny B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki

Cel strategiczny C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni

Cel operacyjny C.1. Wysoka jakość środowiska

Cel operacyjny C.2. Efektywna infrastruktura

Cel operacyjny C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu

Cel strategiczny D. Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym

Cel operacyjny D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny

Cel operacyjny D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu

Cel operacyjny D.3. Nowoczesna administracja publiczna

***c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska***

Zakres Strategii jest zgodny m. in z polityką prowadzoną przez Komisję Europejską i koncepcją Europejskiego Zielonego Ładu, który zakłada, że do 2050 r. UE chce stać się kontynentem neutralnym dla klimatu. Osiągnięcie tego celu wymaga działań we wszystkich sektorach gospodarki, takich jak:

- inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska
- wspieranie innowacji przemysłowych
- wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego
- obniżenie emisyjności sektora energii
- zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków
- współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych.

***d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska;***

Emisja gazów oraz pyłów

Emisja gazów i pyłów do powietrza na terenie Gminy Starcza związana będzie przede wszystkim z tzw. emisją niską, emisją niezorganizowaną, procesami energetycznymi i przemysłowymi, zlokalizowanymi głównie poza granicami gminy. Najpoważniejszym lokalnym źródłem zanieczyszczeń powietrza w gminie jest tzw. niska emisja, pochodząca z indywidualnych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych. Część działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035 może pośrednio lub bezpośrednio przyczynić się do ograniczenia tej emisji i poprawy jakości powietrza.

W szczególności należy wskazać:

- wsparcie termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła: Realizacja celu operacyjnego dotyczącego poprawy jakości powietrza (CO 2.3, 3.2) poprzez promocję doradztwa energetycznego oraz instrumentów finansowych

wspierających wymianę starych kotłów na nowoczesne, niskoemisyjne źródła ciepła w budynkach mieszkalnych i usługowych.

- rozbudowę i modernizację sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej i oświetlenia ulicznego, które usprawniają infrastrukturę i zmniejszają jej energochłonność (CO 3.3).
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, w tym budowa zbiorników retencyjnych (CO 3.4).
- organizacja warsztatów ekologicznych oraz kampanii edukacyjnych na temat zmian klimatu, ochrony powietrza i bioróżnorodności (CO 3.4, 3.5).
- promowanie lokalnych możliwości, w tym produktów regionalnych (CO 2.1).
- zwiększenie dostępności komunikacyjnej (CO 3.3) oraz rozbudowa infrastruktury rowerowej: tworzenie ścieżek rowerowych i chodników, ciągów pieszo-rowerowych (CO 3.1.), w celu stworzenia realnej alternatywy dla transportu samochodowego w codziennych dojazdach.
- zastosowanie innowacyjnych rozwiązań w gospodarce odpadami (CO 3.5).

Realizacja ww. działań powinna w dłuższej perspektywie przyczynić się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych i poprawy jakości życia mieszkańców, przy zachowaniu unikalnych walorów środowiskowych i zdrowotnych gminy.

#### Wykorzystywanie zasobów środowiska

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035” nie przewiduje bezpośredniego wykorzystania zasobów środowiska w sposób mogący prowadzić do ich degradacji lub wyczerpania. Dokument ma charakter strategiczny i kierunkowy – określa cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego, które będą realizowane w oparciu o odrębne programy i działania wykonawcze, uwzględniające obowiązujące przepisy ochrony środowiska.

Założone kierunki działań w Strategii, takie jak rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny, opierają się na zachowaniu i odpowiedzialnym wykorzystaniu naturalnych walorów środowiskowych, w tym lokalnego klimatu, czystości powietrza, walorów geologicznych i krajobrazowych. Nie przewiduje się realizacji inwestycji

skutkujących przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu czy eksploatacją zasobów przyrodniczych.

Wręcz przeciwnie – planowane działania obejmują m.in. rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, wdrażanie OZE, promocję edukacji przyrodniczej oraz ochronę bioróżnorodności, co ma na celu wzmocnienie odporności środowiska na zmiany klimatu i poprawę jakości życia mieszkańców.

Strategia nie wskazuje konkretnych lokalizacji inwestycji ani szczegółowych parametrów przedsięwzięć – będą one ustalane na etapie opracowywania dokumentów wykonawczych i planistycznych. Tym samym, na obecnym etapie nie występują przesłanki wskazujące na możliwość znaczącego oddziaływania dokumentu na środowisko.

## **2) rodzaj i skala oddziaływania na środowisko, w szczególności:**

### ***a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań***

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035” ma charakter strategiczny i planistyczny. Nie wskazuje konkretnych inwestycji ani ich lokalizacji, nie wyznacza ram dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a tym samym prawdopodobieństwo wystąpienia bezpośrednich, negatywnych oddziaływań na środowisko jest niewielkie.

Zasięg oddziaływania dokumentu ogranicza się do granic administracyjnych Gminy Starcza, a jego realizacja będzie rozłożona w czasie – do 2035 roku – oraz przestrzennie, w zależności od harmonogramu wdrażania poszczególnych działań przez różne podmioty.

Realizacja kierunków działań może wiązać się z pozytywnymi, wtórnymi skutkami środowiskowymi, takimi jak:

- poprawa jakości powietrza w wyniku wspierania OZE i modernizacji infrastruktury energetycznej,
- zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej dzięki rozwojowi zielonej i błękitno-zielonej infrastruktury,

- ograniczanie presji na środowisko poprzez rozwój usług komunalnych (kanalizacja, wodociągi),
- podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Potencjalne oddziaływania, jeśli wystąpią, będą miały charakter lokalny, krótkotrwały, rozproszony w czasie i w pełni odwracalny, a ich rzeczywista skala i intensywność będą mogły zostać ocenione dopiero na etapie przygotowywania szczegółowych planów, projektów i inwestycji.

### ***b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych***

„Strategia Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035” jest dokumentem o charakterze strategicznym i ogólnym. Wskazuje cele i kierunki działań rozwojowych w perspektywie długoterminowej, jednak nie stanowi dokumentu wdrożeniowego i nie przesądza o konkretnych lokalizacjach czy technologiach przyszłych inwestycji. Tym samym nie przewiduje się wystąpienia powiązań oddziaływań o charakterze skumulowanym, transgranicznym lub długotrwałym.

Wzajemne powiązania między poszczególnymi kierunkami działań zawartymi w Strategii dotyczą głównie synergii społeczno-gospodarczych i przestrzennych, a nie oddziaływań mogących znacząco wpływać na stan środowiska. Działania te mają w dużej mierze charakter integrujący, a ich realizacja zakłada zgodność z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska, dokumentami planistycznymi oraz politykami krajowymi i regionalnymi.

Dodatkowo, wiele z zaplanowanych kierunków działań — w tym rozwój zielonej infrastruktury, promowanie odnawialnych źródeł energii, inwestycje w retencję wód opadowych, czy edukację ekologiczną — wzajemnie się uzupełnia i sprzyja poprawie stanu środowiska, a nie jego degradacji. Charakter tych działań wskazuje raczej na pozytywne efekty skumulowane, wspierające zrównoważony rozwój niż na jakiegokolwiek zagrożenia środowiskowe.

### ***c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska;***

W odniesieniu do „Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035”, ryzyko wystąpienia zagrożenia dla zdrowia ludzi lub środowiska uznaje się za znikome.

Dokument nie określa konkretnych inwestycji ani technologii, które mogłyby generować negatywne oddziaływania. Proponowane w Strategii działania mają w przeważającej mierze charakter proekologiczny, zdrowotny i infrastrukturalny, a ich realizacja — zgodnie z obowiązującymi przepisami — będzie dodatkowo objęta ocenami środowiskowymi na późniejszych etapach, jeśli okaże się to konieczne.

Wśród działań wskazanych w Strategii znajdują się m.in.:

- poprawa jakości powietrza poprzez wsparcie dla odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz efektywności energetycznej,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury poprawiającej retencję i mikroklimat,
- ochrona bioróżnorodności i ograniczanie presji zabudowy na cenne przyrodniczo tereny,
- rozbudowa sieci kanalizacji, wodociągów oraz systemów oczyszczania ścieków,
- działania edukacyjne w zakresie zdrowego stylu życia i ochrony środowiska.

Zakres oraz specyfika kierunków rozwojowych wskazanych w Strategii wskazują na działania poprawiające warunki środowiskowe i zdrowotne mieszkańców, a nie na ich pogorszenie. W związku z tym nie przewiduje się zagrożeń dla środowiska ani zdrowia ludzi wynikających z przyjęcia i realizacji dokumentu.

### **3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:**

***a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu***

Obszar Gminy Starcza charakteryzuje się unikalnymi walorami przyrodniczymi oraz rolniczym krajobrazem, typowym dla Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej. Gmina położona jest w dorzeczu rzeki Warty, a jej hydrografię definiują malownicze doliny cieków wodnych, takich jak Kamieniczka oraz Zimna Woda. Zachodnia część gminy, w tym sołectwo Starcza, leży w granicach Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą,

który chroni cenne siedliska leśne (fragmenty dawnych Lasów Lublinieckich). Tereny leśne i doliny rzeczne pełnią funkcję istotnych lokalnych powiązań przyrodniczych, umożliwiając migrację gatunków.

Pod względem jakości środowiska naturalnego, w tym powietrza i zasobów wodnych, stan oceniany jest jako dobry. Gmina nie jest obszarem intensywnie zurbanizowanym, a główne formy użytkowania terenu mają charakter rolniczy i przyrodniczy. Ze względu na wysoki poziom lesistości oraz duże znaczenie dla zachowania bioróżnorodności, teren ten należy uznać za szczególnie wrażliwy na potencjalne oddziaływania środowiskowe. Ze względu na przebiegającą przez gminę autostradę A1, teren ten jest szczególnie monitorowany pod kątem zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych i ochrony bioróżnorodności przed wpływem infrastruktury transportowej.

Obszar objęty oddziaływaniem strategii posiada również istotne dziedzictwo kulturowe – m.in. architekturę sakralną (Kościół parafialny pw. N.M.P. Częstochowskiej w Starczy oraz zabytkowe obiekty w Rudniku Małym), zabytki sepulkralne (Cmentarz Starokatolicki Mariawitów w Rudniku Małym) oraz układ osadniczy.

W związku z powyższym, wszelkie działania rozwojowe na terenie gminy Starcza powinny uwzględniać rygory ochronne wynikające z sąsiedztwa Parku Krajobrazowego oraz dbałość o lokalne zabytki ujęte w gminnej ewidencji, aby minimalizować wpływ inwestycji na integralność zasobów przyrodniczych i kulturowych.

***b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.***

Obszar Gminy Starcza jest **ubogi w formy ochrony przyrody i krajobrazu**. Jediną formą ochrony zlokalizowaną w obrębie Gminy Starcza jest fragment Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, który obejmuje tereny leśne zachodniej części Gminy w sołectwie Starcza, zajmując obszar 54 hektarów na terenie gminy.

**Realizacja działań określonych w Strategii nie będzie miała negatywnego wpływu na formy ochrony przyrody**, gdyż dokument nie wskazuje konkretnych

inwestycji lokalizacyjnych. Ewentualne zamierzenia inwestycyjne będą podlegały obowiązującym przepisom ochrony środowiska i zostaną dostosowane do istniejących uwarunkowań przyrodniczych i krajobrazowych.

Na terenie gminy Starcza, podobnie jak w sąsiednich jednostkach regionu częstochowskiego, **nie odnotowuje się obecnie ciągłych i rażących przekroczeń standardów jakości środowiska w skali przemysłowej**. Gmina ta cechuje się znaczącymi walorami przyrodniczymi, co sprzyja utrzymaniu relatywnie niskiego poziomu antropopresji na obszarach nieurbanizowanych. **Stan powietrza** na obszarze gminy ulega okresowemu pogorszeniu, szczególnie w sezonie jesienno-zimowym. Zjawisko to jest bezpośrednio powiązane z występowaniem tzw. „niskiej emisji”, generowanej przez indywidualne źródła ciepła w starszej zabudowie mieszkaniowej. **Stan wód powierzchniowych**, w tym cieków zasilających dorzecze Warty, wymaga stałego monitoringu; ich potencjał ekologiczny bywa oceniany jako umiarkowany, co wiąże się z rolniczym charakterem zlewni oraz potrzebą uporządkowania gospodarki ściekowej w niektórych sektorach. Strategia bezpośrednio adresuje te wyzwania poprzez cele operacyjne nakierowane na transformację energetyczną, termomodernizację oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury i małej retencji. **Zaplanowane w Strategii działania proekologiczne mają na celu trwałą poprawę parametrów środowiskowych**, co gwarantuje brak negatywnego wpływu dokumentu na środowisko.

Na podstawie przeprowadzonej analizy uwarunkowań określonych w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. (Dz.U.2024.1112 t.j.) o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stwierdza się, że projekt „Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035”:

- ma charakter kierunkowy i strategiczny – nie wskazuje konkretnych lokalizacji ani parametrów technicznych inwestycji, nie przesądza o ich realizacji i nie wyznacza ram dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- nie przewiduje znaczących, bezpośrednich ani trwałych skutków dla środowiska, zdrowia ludzi ani dziedzictwa kulturowego – przeciwnie, większość działań ma potencjalnie pozytywny wpływ na stan środowiska oraz jakość życia mieszkańców;

- zakłada zgodność z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska – ewentualne przedsięwzięcia będą podlegały dalszym szczegółowym ocenom środowiskowym w toku ich projektowania i lokalizacji;
- jest spójna z dokumentami wyższego rzędu, w tym Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie oraz celami Europejskiego Zielonego Ładu;
- uwzględnia uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe Gminy Starcza, w tym istniejące formy ochrony przyrody (Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”) oraz zabytki;
- nie zachodzą przesłanki do uznania, że realizacja dokumentu spowoduje skumulowane, transgraniczne lub nieodwracalne oddziaływania na środowisko.

**Na podstawie przeprowadzonej analizy uwarunkowań określonych w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stwierdzono, że projekt „Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035” ma charakter strategiczny i kierunkowy, nie przesądza o lokalizacji, rodzaju ani skali konkretnych przedsięwzięć oraz nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi.**

**Mając na uwadze uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 9 kwietnia 2026 r., znak: WOOŚ.410.119.2026.AOK, oraz opinię Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach z dnia 10 kwietnia 2026 r., znak: NS-NZ.9022.21.19.2026, odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Starcza do roku 2035”.**